

MILAN RADUNOVIĆ

Priča: Džo Moler

Sretali smo se samo dva puta godišnje, na Uskrs i na Božić, u pravoslavnoj crkvi Sveti Sava, u Njujorku. Za vreme tih najvećih praznika, on je dolazio u pomenu-tu crkvu, smeštenu između nekoliko bučnih buvljih pijaca, u senci velikih zgrada, koje su rasle sa svih strana, baš kao pečurke. Inače, živeo je on već više od trideset godina u hotelu Henri Hadson, koji se nalazio u 57. ulici i Devetoj aveniji, prvo sam, zatim sa ćerkom iz prvog braka. Kako je vreme teklo bulevarima velikog grada i životna priča Milana Radunovića menjala se, bogatila ili siromašila, kako kad. Oženio se Irkinjom Rozi i dobio ćerku i sina. U stvari, došao je on u ovaj kolos od grada pre tridesetak godina, ravno iz Holivuda, gde je kao dubler Čarlsu Bronsonu zarađivao modrice, lomio sopstvene cevance, rebra, ruke i ostale kosti, zdrave, mlade, pune života i svežine pomoravskog svežeg vazduha.

Lomio se Milan i razbijao, sav srećan što je u prestonici svetske industrije filma dobio posao o kome nije ni sanjao niti je, iskreno, znao da postoji. Ponekad bi se prisetio, tamo, u toj toploj Kaliforniji, svojih dečaćkih pešačenja, ponekad i po najvećem snegu, da bi stigao iz svog sela u grad i pogledao neki film, obično kauboj-ski, toliko popularan tih davnih godina njegove mladosti. Stigao bi u bioskop, seljačić tek zacrnelih brkčića, i drhteći od uzbuđenja, čekao da se na velikom platnu bioskopa Jadran pojave kauboji, i oni drugi, Indijanci, a velika igra okupirala bi sva njegova čula i kada bi se na kraju upalila svetla i svet počeo polako da odlazi, on bi i dalje oduševljeno gledao u platno, pitajući se gde li se dedoše sve one junačine i oni lepi konji, dok je za Indijance bio siguran da su se posakrivali negde, po onim ogromnim bioskopskim zavesama i podrumima koji su u mraku imali svoje nevidene tajne hodnike koji su vodili ko zna kud. Hodajući kasnije kući, a dotle je trebalo preći i po sedam-osam kilometara, hvatao je sebe da na svaki šum koji dopire iz pomrčine reaguje kao junak filma, potežući svoje zamišljene revolvere i sa zvučnim bum-bum u prazno, rešava se napadača koji je nalikovao dugokosom Indijancu ili razbojniku sa maramom na licu. Onda bi, ponekad, tamo, na seoskom putu i zalegao, okrenuo se par puta, dotrčao do zaklona i počeo grozničavu pucjavu u prazno, revolverima koji su samo u njegovoj razigranoj, bogatoj mašti već ostavili za sobom gomile mrtvih Indijanaca, razbojnika a i po kojeg medveda ili vuka, tek za promenu.

Bilo je to davno, a evo ga sada, ovde, gde se sve to pravi, u fabrici filmova, a on, Milan Radunović je ne samo posmatrač, nego i učesnik. Vraćao je on te svoje filmove sećanja, ležeći umoran, pun modrica i ogrebotina, naprslina na kostima i nekim stalnim šuštanjem i bolovima u glavi, u svojoj maloj hotelskoj sobi u Holivudu, izlepljenoj slikama filmskih junaka iz svoje rane mladosti.

Da, sretali smo se, moj zemljak, bivši

Džo Moler

Živi i radi u Njujorku.

Po profesiji moler, rođeni je pisac, a u duši nostalgijar.

dubler Čarlsu Bronsonu, kaskader, u mladosti zaljubljenik u veliko sinemaskop platno bioskopa Avala ili Jadran u Paraćinu, on i ja, sretali smo se samo za vreme tih praznika u godini i, naravno, pričali, šta bismo drugo, o tim davnim vremenima, o filmovima, o njegovim i mojim novim poslovima, o svemu onome što se dešavalo oko nas, i na ovaj ili onaj način nas pogađalo ili promašivalo.

Međutim, poslednjih godina ovog veka koji se upravo završava, nije to bio više onaj veseli Milan Radunović, Milan Bronson, Čarli Radunović ili Milan Cvečka, kako smo ga još zvali dok je držao jednu lepu cvečaru u parku u 33. i Sestoj aveniji, u Manhetnu.

“Pa zaboga, Čarli, gde si ti, sta radiš, kako su deca, čime se sada baviš ..?, počinjao bih ja, obično sa desetak pitanja odjednom, da bi on, Čarli, najčešće odgovarao jednim odgovorom iz koga se videlo jasno i slikovito šta ga muči ili usrećuje u tom trenutku njegovog života na poluostrvu Manhatan. Hteo sam sve da ga pitam odjednom, tako to biva kad se ljudi dugo ne vide, a onda imaju samo malo vremena da ispričaju svoje tužne ili radosne životne priče.

“Hvala Bogu, svi smo živi. Rentao sam ponovo jednu veliku njivu, kao i obično, dole, u južnom Njudžerziju, Tu sam doneo kontejner i sadim voće i povrće, nekako mi to prija i najviše me privlači, mislim taj agriculture biznis, razumeš. Ove godine je paradajz bio dva paonda komad, kao fuca petica, crven mirišljiv, sladak, a luk kao lopta za tenis. I veći. A babure kao kopačke broj 55, velike, pa žute, crvene, da ti bre žao da ih jedeš. I to sve prodajem tu na pijaci u 72. ulici. Nije loše, rodi dobro, ali otimaju mi za porez, pa mesto na pijaci, pa ovo,...skoro me kaznili što nisam imao čisto odelo i ruke, kažu ne ispunjavam higijenske uslove, a moje paprike i paradajz bez pesticida, nikog Milan Radunović ne truje, to je bitno, ali tako ti je ovde, niko ne gleda to, više gledaju spolja... . Kažu oni : Vi treba da budete čisti gospodine, vi prodajete hranu, a ne stare automobile. I ja platio kaznu, šta ću. Nije baš najbolje, ali gde ću, velika konkurencija, skupa radna snaga a ptice pojedu, bre, dvadeset posto roda. Šta da ti pričam.”

Tu Čarli zastane, uvuče duboko dim iz svoje Winston cigarete i izdune kao fabrički dimnjak, pritom, ne menjajući izraz na licu koji nije pokazivao ni sreću ni tugu, malo možda umorne zamišljenosti u nešto što, tako kako je, nije baš ništa naročito važno, ali drugačije ne može biti. Povučem dim još jednom, ispije čašicu prepečenice i bez daljih pitanja nastavi:

“Znas, razmišljao sam o tome da odem konačno u stari kraj, ali onaj narod tamo, koga sam nekada poznavao, sada ne mogu

da prepoznam. Napišem ja pismo Milovanu, to je rođak moje prve zene Živane i lepo ga pitam da pogleda da li se prodaje neka dobra velika njiva pored reke, da kupim i otvorim baštovanu, to bih ja, moj Džo, napravio takvo agrikalure preduzeće, da bi celo Pomoravlje gledalo i čudilo se, bila bi to farma za ugled. A on meni piše, taj Živanin dalji rođak i kaže: ” Bre, Čarli, pa ti si bio u Holivud glumac i poznati kaskader, pa si u Njujork imao cvečaru u sred grad, pa živiš u hotel kaj filmska zvezda, pa zar ti takav čovek o kome je Ilustrovana Politika pisala i Večernje Novosti da ovde pored reke u Buljane praviš baštovanu. E moj Čarli Radunoviću, baš si dete, da ne kažem nešto bolje od toga, otvori bre tržišni centar ili servis za kola pored auto - puta ili pumpu za točenje benzina, a ti bi da sadiš paradajz i krastavci. Šta će da kaže gospodin mister Bronson i glumica Doris Dej, sa koji si se slikao i pisao nam pre trijes godine da i poznaješ lično. A šta će ljudi ovde da pričaju u naš kraj: Kupio sam stanumerke i babure za turšiju od onog glumca iz Ameriku. Nemoj bre, Radunoviću da nas brukaš, gde ide da jedan Čarli iz tu bogatu zemlju o kome novine pisale u nastavci, da sada sadi krastavci i paprike...I eto, čitam ja to njegovo pismo pa ga pozovem telefonom, a on istu pesmu peva. ...Šta je bre, Džo, sa tim ljudima tamo, nisu to bre više oni normalni seljaci koje sam ostavio pre trideset i pet godina, ovo je bre neki drugi narod, neki neradnici, manipulatori, smeta im što neko voli agrikalure biznis, stide se toga, a to ti je bre mnogo lep biznis, pošten, čist, ljudski, pa ako hoćeš, bez toga se ne može, a oni tamo vole sve nešto bez čega se može, kao da perem tuđa kola, da točim benzin...ili da ostanem ovde i umrem tu, među ovim zgradurinama kao Čarli, glumac, kaskader, dubler koji je skakao u govna umesto Čarlsa Bronsona, padao sa konja, lomio pet puta rebra i dva puta lobanju, povredio karličnu kost i šest meseci kenjao kroz rupu u gipsu, to oni hoće od mene. Lud neki, izvitoperen narod, nije to onaj svet koji sam ja ostavio, a i govore nekako drugačije, ne povezujem ih baš najbolje. A ja bih, opet ti kažem, uvezao mašine, pa napravio kanale za navodnjavanje, leje sa ovim, pa leje sa onim. pa leje sa onim, pa sve mehanizacija na dugme, pumpe rade, voda teče, navodnjava, patlidžani i babure rastu, plavi patlidžani i krastavci ne zaostaju. Tone bih mogao da proizvedem i izvezem jer me taj biznis privlači i imam smisla za to, leži mi taj agrikalure više nego bilo šta. Ne samo to, nego volim to da radim, da posmatram i pratim kako biljka raste, zeleni, zri, zamirišeNekako, kao i ja da rastem sa njom, da se nekako veselim i radujem i živim, to ti ja ne umem opisati taj osećaj, taj beautiful filling, to je nešto katastrofal-

no lepo, nezamislivo, mnogo tu ima neke prave prirodne lepote i uživanja, a onaj narod tamo zaboravio šta je dobro i lepo, a šta nije, čula mu bre čoveče skroz zakazala, ne raspoznaju više dan i noć.”

Onda bi naišlo opet malo zatišje, sedimo i dalje u sali Crkvenog doma, ljudi se oko nas guraju, pozdravljaju i prepoznaju, a Milan Radunović, sav preplanuo od sunca, duboke bore baš kao moravske brazde crtaju mu neke bašte po licu, još uvek liči na tog glumca Bronsona, odlutao u mislima ko zna gde i ponovo pripaljuje novi Winston i dovršava čašicu prepečenice. Ja mu je dopunjujem, a on je, praveći malu pauzu kao zalet, ispije.

U želji da ga izvučem iz tih leja paradajza i paprika, smeštenih negde u zelenim baštovanama njegovih razmišljanja, pitam ga baš kao i svake godine, isto pitanje, nekako neizbežno i, ni sam ne znam zašto, toliko nametljivo. Ali sada, možda baš i dobro došlo, pravo pitanje da se promeni ova tužna baštovanska tema.

“Čarli, ono u Holivudu, jel stvarno da si tih davnih šezdesetih, Čarlsu Bronsonu mažnjavao ženske i pravio ceh na njegov račun, samo zato što si bre pljunuta slika te glumačke zvezde?”

Čarlija to pitanje nikada nije oduševljavalo i ja se sada, već kasno, ali kao i mnogo puta pre, ujedoh za jezik. On me pogleda, spusti pogled na čašicu sa raki-jom, setno se smeškajući, poče istu onu priču koju je pričao i ranijih godina u toku naših susreta.

“Znas Džo, godilo mi je to da se mojima javim iz Holivuda i pošaljem društvu sliku sa Bronsonom, Kirk Daglasom, Doris Dej...ali nije to bilo to što su oni tamo mislili. Bila je to mala šarena laža, družu moj. Lagao sam sebe pa onda i druge, a naš narod voli te priče, ta ulepšavanja. Čitao sam kasnije šta su novinari sve pisali, same šarene laže, gluposti a između redova, samo sam ja video i znao pravu istinu. I ne samo znao, osećao. Drugim rečima, bio je to mukotrpan život kaskadera i dublera, polomio sam se čoveče kao taluska, padajući sa konja ili nekog krova, lupali su me i u glavu i svuda, razbijali mi i ruke i noge. Nije to bilo to što su oni tamo u starom kraju mislili čitajući moja pisma ili novine. Sigurno da sam više puta napravio podeblji ceh na Bronsonov račun i da sam mu opalio neku obožavateljku koja nije primetila razliku, ali bilo i prošlo, ”big deal”. Holivudski život Milana Radunovića iz Buljana kod Paraćina odavno se završio i, jebem li ga što li se još vuče za mnom kao zavezane prazne konzerve u kojima nema baš ničega vrednog i lepog .”

“Ja taj period svog života koji su svi voleli, obožavali i divili mu se, nisam voleo. Za sve te filmadžije tamo, u tom usranom Holivudu ja sam bio gomila mesa koja će da pada u blato i vatru, drugim rečima da jede umesto nekog drugog. I tačka. To je bilo to, kako ja sada vidim i kako u stvari jeste, a tada, kao golobrađi seljačić, čiji su retki brčići ličili na brčiće velikog holivudskog asa, mislo sam i verovao da sam nova zvezda na nebu koja se vidi sve do mog sela. Ali bilo i prošlo....”

Tu bi on zastao i bilo mi je jasno da

Nastavak sledećoj strani